

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ»

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ		ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	
ΤΜΗΜΑ		Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ		Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	86E36	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΣΤ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΟΓΡΑΦΙΑ	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	5,5	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		Κατ' επιλογήν	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ		Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μελέτη της εξέλιξης της ελληνικής γραφής από τους πρώτους αιώνες μ.Χ. έως τον 18ο αιώνα, μέσω επιλεγμένων παραδειγμάτων μεγαλογράμματης και μικρογράμματης γραφής. Επίσης, το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στην τεχνική των εκδόσεων με ιδιαίτερη έμφαση στην αρχαία και μεσαιωνική επιστημονική γραμματεία.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες

- Διαβάζουν και μεταγράφουν ελληνικά κείμενα μεγαλογράμματης και μικρογράμματης γραφής.
- Αναγνωρίζουν και χρονολογούν διάφορα είδη μεγαλογράμματης και μικρογράμματης ελληνικής γραφής.
- Έχουν εξοικειωθεί με τα διάφορα χαρακτηριστικά των ελληνικών χειρογράφων και χρονολογούν τα χειρόγραφα.
- Είναι σε θέση να κατανοούν την χρησιμότητα της παλαιογραφίας για την παραγωγή εκδόσεων αρχαίων και μεσαιωνικών κειμένων με ιδιαίτερη έμφαση στην επιστημονική γραμματεία.
- Έχουν αποκτήσει γνώσεις σχετικά με την τεχνική των εκδόσεων ελληνικών κειμένων, την κατάρτιση γενεαλογικού δέντρου κωδίκων (*stemma codicum*), κριτικού υπομνήματος (*apparatus criticus*) και υπομνήματος πηγών (*apparatus fontium*).

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην παλαιογραφική επιστήμη και την ιστορία του «βιβλίου».
2. Τύποι μεγαλογράμματης γραφής: Βιβλική, Αλεξανδρινή.
3. Πρώιμη μικρογράμματη γραφή (9ος έως μέσα 10ου αι.).
4. Τύποι μικρογράμματης γραφής I (10ος έως 12ος αι.): Σγουρή (*Bouletée*), μαργαριτόπλεχτη (*Perlschrift*), κατωιταλιώτικες.
5. Τύποι μικρογράμματης γραφής II (13ος έως 14ος αι.): Αρχαίζουσα, ανισοστρόγγυλη

(Fettaugen).

6. Τύποι μικρογράμματος γραφής III (14ος έως 16ος αι.): Γραφή τύπου Μετοχίτη, γραφή τύπου Οδηγών.
7. Τύποι μικρογράμματος γραφής IV (14ος έως 16ος αι.): γραφές λογίων Παλαιολόγειων χρόνων, Έλληνες γραφείς στην Δύση.
8. Τύποι μικρογράμματος γραφής V (16ος έως 18ος αι.): Μεταβυζαντινές γραφές.
9. Εισαγωγή στην τεχνική των εκδόσεων.
10. Χρονολόγηση βυζαντινών χειρογράφων. Κατάρτιση γενεαλογικού δέντρου (*stemma codicum*) κωδίκων.
11. Κατάρτιση κριτικού υπομνήματος (*apparatus criticus*) και υπομνήματος πηγών (*apparatus fontium*).
12. Επίσκεψη στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος (Αναγνωστήριο Χειρογράφων).

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ & ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Στην τάξη.
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής τάξης.
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Εβδομαδιαίες εργασίες: 50% Παρουσίαση: 30% Ενεργή συμμετοχή στο μάθημα και τις συζητήσεις: 20%

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Mioni, E. *Εισαγωγή στην ελληνική παλαιογραφία*, ΜΙΕΤ 2009.
2. West, M. L. *Κριτική των κειμένων και τεχνική των εκδόσεων*, Δαίδαλος Βιβλία – Εκδόσεις Ι. Σαββινίδου, 1989.

Πέραν των συγγραμμάτων, οι φοιτητές θα έχουν πρόσβαση σε επιπλέον υλικό και βιβλιογραφία στην ηλεκτρονική τάξη.